

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1595. usque ad annum 1600

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1773

VD18 90118677

§. 83. Infaustus Gabrielæ Estreæ Belfortii Ducissæ obitus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67263](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67263)

violentiæ adhibitæ caput novem omni-
no testes tam generis nobilitate, quam
integritatis fama conspicui excipiebantur,
qui una omnes Reginæ vim, minasque ad
extorquendum consensum illatas fuisse
testabantur: cunctis igitur rite probatis
Joyosa Cardinalis, Arelatis Archiepiscopus,
nec non summi Pontificis Nuntius die decima
septima Decembris pronuntiabant, quod
Matrimonium Regem inter, & Reginam ab
initio nullum fuisset. Hac sententia mox
Romam delata Romanus Pontifex hucusque
gesta omnino rata habuit, atque utrique
parti aliud conjugium ineundi libertatem
fecit, quo percepto Pontificis judicio
Henricus Rex quantocius Alincurtium
Villaregii Filium Romam ablegabat, ut
debitas Clementi VIII. grates rependeret.

Sæcul. XVI.
A.C. 1599.

§. LXXXIII.

*Infustus Gabrielæ Estrææ Belfortii
Ducissæ obitus.*

Priusquam Syllerus Præses, cui Hen-
ricus IV. Franciæ Rex matrimonii
dissolvendi negotium commiserat, Ro-
mam venerat, die decima mensis Apri-
lis Gabriela Estræa Montcellensis Mar-
chionissa periit. Hæc singulari venu-
state, ac morum, sermonisque affabili-
tate Regis animum tam impotenti amo-

Thu. l. 113.
p. 122.
Spond. hoc
ann. n. 15.
Daniel Hist.
de Franc.
p. 250.
Mem. de
Sulli tom. I.
c. 92.

Sæcul. XVI.
A.C. 1599.

re sibi devinciebat, ut is veluti fascina-
tus ab ejus arbitrio cæca quadam com-
placendi cupiditate in gravissimis etiam
Regni negotiis dependeret, atque ad hu-
jus fœminæ imperium præcipuas Regni
dignitates distribueret; unde illa solli-
citante, posthabito etiam Barone Rob-
næo viro alias ob militare obsequium
apud Regem meritissimo, Estræus illius
Parens supremi rei tormentariæ Pre-
fecti dignitatem, Franciscus autem Sco-
bleus Surdisius Burdegalensis Archi-
episcopus Romanam purpuram aucupa-
tus est: quinimo Maduanus Dux, & Ba-
lagnius, præcipui fœderatorum Princi-
pes, nonnisi interpellante Estræa in Re-
gis gratiam recipiebantur: postquam
vero Rex sese a sua Conjuge separave-
rat, vesanus ejus in hanc fœminam e-
mor tantopere excreverat, ut illam Bel-
fortii Ducissam nominaret, ac nefan-
dis ejus amplexibus ex ea duos filios
susciperet, quos divortio cum sua Con-
juge facti per subsequens matrimonium
legitimis natalibus restituere, aptosque
ad Regni successionem reddere medita-
batur: cum autem Rex usque ad jeju-
nii verni finem cum ipsa Fontisbella-
quei diversaretur, eidem auctor exstitit,
ut ad evitandam populi offensionem sa-
cro hoc hebdomadæ sanctæ tempore
sese ab eo segregaret, ac Parisios contem-
deret.

deret, quam etiam ipsemet Rex medio itinere comitabatur: cum vero ipsa partui proxima esset, instantis periculi metu impulsam Regi duos suos filios, filiamque nomine Henricam, suosque domesticos inter lacrimas impense commendabat, ac demum unacum Philippo Vareneo, quem ei Rex ulterioris itineris comitem adjunxerat, Lutetiam Parisiorum delata est, ubi die octava Aprilis, in quam Feria quinta Cœnæ Domini incidere, templum sancti Antonii accessit, vespertinis majoris Hebdomadæ officiis interfutura, sed superveniente mentis deliquio ad ædes Zameti, apud quem prandium sumpserat, redire coacta paulo post apoplexia tangebatur, promptis tamen remediis linquentem animam revocans ad Surdisiam Comitissam deferri importunius petiit: eo autem deportata mox novis ex apoplexia convulsionibus correpta die decima Aprilis in Sabbato sancto expiravit: porro vix animam egerat, cum illico tota illius facies veluti subnigro colore tincta, collumque retro contortum appareret, horrendi vero hujus spectaculi rumore per urbem sparsa unusquisque, prout affectus erat, desuper judicium suum ferebat, atque illi, quibus publicæ offensionis, criminumque atrocitas Dei Vindictis memoriam resfricabat, hanc mulie-

Sæcul. XVI.
A.C. 1599.

Sæcul. XVI.
A.C. 1599.

rem a dæmone suffocatam arbitraban-
tur, quinimo ipsemet Regius Protome-
dicus tum præsens abstinere haud pote-
rat, quin exclamaret: *manus Domini to-
tigit illam*: insuper alii, prout in subita-
neis Principum fatiis sat solemne est, eam
veneno extinctam spargebant, nec vana
videbatur horum suspicio: quippe Varen-
naus, qui proximus adstabat, datis ad
Rosnæum Baronem literis significabat
quod ipsa Gabriela venenum in Zamet-
ædibus, ubi prandebat, sibi propinatum
suspicata tam importunis precibus effe-
ri petiisset: denique non deerant, qui
tam insolitas hujus mortis circumstan-
tias nonnisi vehementioris apoplexiæ
convulsionibus adscriberent: verum ut
ut demum res se habuerit, id oppido
certum est, quod Rex accepto ægritudi-
nis nuntio arce Fontebellaquensi Parisios
contenderit, nec non tunc, cum quarta
ab urbe leuca Gabrielam infausta mor-
te periisse intelligeret, ex alieno peri-
culo, ac damno aliquantulum sapere in-
ceperit, atque in lacrymas, & lamenta
effusus in hæc verba prorumpere audi-
tus sit: *nunc tandem agnosco, quod Deus
Franciæ Regno bene velit*: vesanus ta-
men, quo in hanc sceminam ardebat,
amor illum ad tam indignum, abjectum-
que obsequium deprimebat, ut contra
Gallorum Regum morem primo vestem
pullam

Sæcul. XVI.
A.C. 1599.

pullam, postea vero violaceam per trimestre indueret, totamque aulam suam lugubri habitu incedere juberet, quamvis Proceres nonnisi complacendi studio exterius luctum simularent, cordetenus tamen summopere gauderent, cum per hujus fœminæ mortem Regi de nuptiis suæ Majestati congruis, Regnoque de legitimæ prolis spe provisum esset, sperandumque foret, quod tam horrendi casus memoria Henrici animum ad feriam vitæ correctionem impelleret: attamen cum ab ejusmodi famulis, qui nec Regis famam, nec ejus conscientiam, minus regni salutem cordi habebant, atque unice propriæ utilitatis studio impulsu cupiditatibus Regis sui inservire gestiebant, circumdatus esset, hinc brevi aliam puellam nomine Entraguesiam, cujus Mater olim Caroli IX. scortum ex eo Alvernæ Comitem susceperat, non minus ardenti amore deperibat, eique scriptotenus etiam futuri matrimonii fidem dedisset, nisi Rosnæus Baro Regem proposita obtinendi divortii difficultate ab infano hoc proposito avertisset.

§. LXXXIV.

Transylvaniæ Principatus a Sigismundo Battorio in Andream Cardinalem translatus.

Inte-